

14.12.2012

Viite: Oikeusministeriön toimenpidepyyntö 4.4.2012 (OM 12/41/2007)

OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSLUPAJÄRJESTELMÄN LAAJENTAMINEN SEKÄ ASIOIDEN HAJAUTTAMINEN YHTÄ USEAMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallinto-oikeuksia uudistetaan sekä itseoikaisumenettelyn käyttöä lisätään ja muutoksenhaun uudistustarpeiden selvittämistä hallinto-oikeuksissa jatketaan mukaan luetuna valituslupamenettelyn käyttöönottonen myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Oikeusministeriö on pyytänyt ministeriöitä arvioimaan hallinnonalan osalta muun muassa seuraavia seikkoja:

- Mihin hallinnonalan lakeihin oikaisuvaatimusjärjestelmää ei tulisi laajentaa.
- Missä asioissa valitukseen sidottua oikaisua ei ole perusteltua muuttaa oikaisuvaatimussääntelyksi.
- Mitkä olisivat oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamisen taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan.
- Mihin asioihin valituslupajärjestelmää ei tulisi laajentaa.
- Missä asioissa jatkumuutoksenhakukielto voisi olla perusteltua muuttaa valituslupasääntelyksi.
- Missä asioissa nykyisin yhteen hallinto-oikeuteen keskitettyjä asioita ei tulisi hajauttaa joko lainkaan tai ainakaan kaikkiin hallinto-oikeuksiin.

Arviointia varten toimenpidepyyntöön on liitetty hallinnonalakohtainen lakiluettelo, joka toimii arvioinnin pohjana. Luettelo sisältää noin 70 valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvaa lakia.

Oikeusministeriö on myös pyytänyt laatimaan tarvittavat lakiehdotukset yksityiskohtaisine perusteluineen sekä laatimaan luettelon nykyisin yhteen hallinto-oikeuteen keskitetyistä asioista.

Valtiovarainministeriön lausunto:

Oheinen lausunto on koottu valtiovarainministeriön eri osastojen lausunnoista.

1. Yleistä

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan muutoksenhakujärjestelmää tulisi tarkastella erityisesti siltä kannalta, antaako se tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti oikeusturvaa kansalaisille. Muutoksenhakujärjestelmän selkeys ja johdonmu-

kaisuus ovat tavoiteltavia asioita, koska ne osaltaan helpottavat kansalaisten oikeusturvan saantia. Ne eivät kuitenkaan saa muodostua esteeksi tarkoituksenmukaiselle ja kustannustehokkaalle järjestelmälle. Muutoksenhakujärjestelmää kehitettäessä voi edelleen esiintyä tilanteita, joissa hallinnonala- ja asiakohtaisten erityispiirteiden huomioon ottaminen edellyttää eriytettyjä ratkaisuja.

2. Verolainsäädäntö

2.1 Oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentaminen

Menettelyllinen oikeusturva edellyttää, että asian käsittely tapahtuu viivytyksettä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien käytännössään lähtenyt siitä, että muutoksenhaun kokonaiskäsittelyaika lasketaan alkavaksi jo oikaisuvaatimuskäsittelystä. Oikaisuvaatimuskäsittelyn nopeudella onkin merkittävä vaikutus verovelvollisen kannalta. Sen tulee taata asian nopea ratkaiseminen eikä se saa muodostua pelkästään asian ratkaisua viivyttäväksi välivaiheeksi ennen asian tuomioistuinkäsittelyä. Näin ollen esimerkiksi sellaisissa asioissa, joissa riidanalaiset kysymykset laatuksensa puolesta ovat pelkästään laintulkintakysymyksiä, oikaisuvaatimusmenettely ei tuota välitöntä hyötyä. Oikaisuvaatimusmenettely on perusteltu sellaisten verolajien osalta, joissa säännönmukaisessa verotuksessa annettava päätös tehdään verovelvollisen ilmoituksella antamien tietojen summaarisen tutkimuksen perusteella eikä päätöstä perustella yksilöllisesti. Oikaisuvaatimusmenettely on osoittautunut hyvin toimivaksi järjestelmäksi välittömässä verotuksessa.

Tulliviranomaisen käsittelemistä asioista oikaisuvaatimusmenettely on käytössä autoverotuksessa. Valtiovarainministeriö pitää kannatettavana, että kaikissa tulliviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa veroasioissa olisi yhdenmukainen muutoksenhakumenettely. Vastaavasti valtiovarainministeriö katsoo, että oikaisuvaatimusmenettely on käyttöön otettavissa myös Liikenteen turvallisuusviraston ja Liikenneviraston käsittelemissä veroasioissa. Tämän vuoksi oikaisuvaatimusjärjestelmä on perusteltua ottaa käyttöön seuraavissa laeissa:

- tullilaki (1466/1994)
- valmisteverotuslaki (182/2010)
- ajoneuvoverolaki (1281/2003)
- väylämaksulaki (1122/2005)
- rataverolaki (605/2003)

Edellä mainittujen lakien nojalla annetaan normaalien verotuspäätösten lisäksi muitakin päätöksiä kuten ennakkoratkaisuja tai lupapäätöksiä. Tällaisia erityistilanteita koskevien päätösten osalta tulee vielä tarkemmin selvittää, soveltuuko oikaisuvaatimusmenettely näihin tilanteisiin.

Polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) nojalla tehtävät päätökset ovat rangastusluonteisia samoin kuin ajoneuvoverolain nojalla annetut lisäveroa koskevat päätökset. Näistä asioista valitetaan hallinto-oikeuteen säännönmukaisesti viranomaisen antaman päätöksen jälkeen, minkä vuoksi oikaisuvaatimuksen käyttöönotto pidentäisi muutoksenhakuaikaa ja lisäisi työmäärää. Valtiovarainministeriö katsoo, että oikaisuvaatimusmenettelyä ei olisi syytä ulottaa polttoainemaksua ja ajoneuvoveron lisäveroa koskeviin asioihin oikeusturvan takaamiseksi.

Mitä tulee oikaisuvaatimusmenettelyn tarpeellisuuteen arvonlisäverotuksessa, valtiovarainministeriö viittaa valtiovarainministeriön työryhmämuistioon ”Ehdotus

välillisen verotuksen muutoksenhakujärjestelmän uudistamiseksi” (4/2007) liitettyyn valtiovarainministeriön edustajien eriävään mielipiteeseen, jossa mainituilla perusteilla voi olla jatkossakin verovelvollisen oikeusturvan kannalta tarkoituksenmukaisinta jättää arvonlisäverotus oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalan ulkopuolelle. Arvonlisäverotuksessa on käytössä valitukseen sidottu oikaisu.

Kuten lausuntopyyntöön liitetystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi ilmenee, oikaisuvaatimusjärjestelmää ei ole tarkoitus muodostaa yleiseksi, vaan sen laajentaminen harkitaan asiaryhmittäin. Luonnoksesta todetaan myös, että vielä tähän mennessä oikaisuvaatimusmenettely ei ole välitöntä verotusta lukuun ottamatta muodostunut valtion hallinnossa eikä myöskään kunnallishallinnossa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Lisäksi on syytä todeta, että Verohallinnossa on suunnitteilla laaja tietojärjestelmien uudistamishanke, jonka toteuttamismahdollisuutta ja jonka mahdollisesti edellyttämiä verotusmenettelyn muutoksia on alettu kartoittamaan. Keskeisenä tavoitteena on yhdenmukaistaa tai ainakin lähentää Verohallinnon kantamiin veroihin sovellettavia menettelyjä mahdollisimman kattavasti. Tämän hankkeen yhteydessä Verohallinnon kantamiin veroihin sovellettavia oikaisuменettelyjä ja niiden muutostarvetta tullaan tarkastelemaan kokonaisuudessaan uudelleen. Tietojärjestelmän ensimmäinen rajoitettu käyttöönotto, mikä todennäköisesti edellyttäisi kustannusten säästämiseksi myös menettelyjä koskevien muutosten toteuttamista, on aikaisintaan vuonna 2015.

Edellä esitetyistä syistä valtiovarainministeriö katsoo, että oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönotto arvonlisäverotuksessa ei ole vielä tässä vaiheessa perusteltua. Varainsiirtoverotuksen ja arpajaisverotuksen muutoksenhakusäännöksiä on perusteltua tarkastella yhdessä arvonlisäverotuksen kanssa edellä mainitun Verohallinnon tietojärjestelmien uudistamishankkeen yhteydessä.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönotto edellä mainittujen lakien muutoksenhakuasioissa ei lisäisi merkittävästi viranomaisten hallinnollisia tehtäviä.

2.2 Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Tavoitteena on ollut hallinto-oikeuksien kehittäminen mahdollisimman tasavahvoina yleisinä tuomioistuimina. Asiaryhmien käsittelyn keskittäminen tai hajauttaminen on kuitenkin monitahoinen kysymys. Keskittämiseen tai hajauttamiseen vaikuttavat muun muassa seuraavat asiat:

- yksittäisessä hallinto-oikeudessa käsiteltävän yksittäisen asiaryhmän asioiden kokonaismäärä,
- erityisosaamisen sisältö,
- hallinto-oikeuden päätöksen muutoksenhakuoikeuden riippuminen valitusluvasta,
- asioiden käsittelyn tehokkuus, joka ilmenee käsittelyajassa sekä päätösten oikeellisuudessa ja selkeydessä.

Valtiovarainministeriö katsoo, että hallinto-oikeuksissa oikeusturvan toteutuminen edellyttää, että asiasta päättävillä oikeuden jäsenillä on vero-oikeuden ja asianomaisen vero-oikeuden alan erityisasiantuntemusta. Tämä asiantuntemus voi-

daan verosta riippuen turvata joko keskittämällä tiettyjä veroasioita eri hallinto-oikeuksiin tai organisoimalla asioiden käsittelyä yksittäisessä hallinto-oikeudessa esimerkiksi keskittämällä asiaryhmiä ja tiettyjä veroasioita tiettyyn jaostoon.

Kun pyritään arvioimaan asiaryhmien ja eri verojen keskittämistä ja hajauttamista, olisi tarpeen saada taustatietoa siitä, mitä veroasioita ja miten paljon käsitellään eri hallinto-oikeuksissa. Jos hallinto-oikeudessa on tiettyä veroa koskevia asioita vain vähän, saattaa olla hankalaa saavuttaa tehokkaan käsittelyn edellyttämää asiantuntemusta tässä asiaryhmässä. Vähäinen asiamäärä olisi peruste keskittämislle ja vastaavasti suuri asiamäärä hajauttamislle useampaan hallinto-oikeuteen. Tärkeää on, että yksittäisessä hallinto-oikeudessa asiamäärä säilyisi sellaisena, että se turvaa asiantuntemuksen säilymisen.

Autoverotusta koskevaa muutoksenhakua uudistettiin vuonna 2007 siten, että valitukset hajautettiin kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Valitusten hajauttaminen on ollut Helsingin hallinto-oikeuden työmäärien ja käsittelyaikojen lyhentämisen kannalta onnistunut ratkaisu. Valitusten hajauttamisen jälkeen on havaittu kuitenkin merkittävää ratkaisukäytännön vaihtelevuutta. Ratkaisukäytännön hajanaisuus on laskenut hallinto-oikeuden päätösten ohjaavaa vaikutusta.

Valtiovarainministeriö haluaa kiinnittää huomiota siihen, että valmisteverotusta ja ajoneuvoverotusta koskevien valitusten keskittäminen on ollut tarkoituksenmukaista siitä syystä, että valitusten määrä on ollut hyvin vähäinen. Valmisteverotuksesta tehdään noin 60 valitusta ja ajoneuvoveroista noin 30 valitusta vuosittain. Valitusten käsittely keskitetysti on taannut hyvän asiantuntemuksen ja valitusten tehokkaan käsittelyn. Valmisteveroja kannetaan myös tavaroiden maahantuonnissa, jolloin samassa yhteydessä kannetaan muita veroja ja tulleja. Keskittämisen seurauksena samaa asiaa koskeva valitus on voitu käsitellä kaikkien maahantuonnin verojen ja tullin osalta yhdessä paikassa. Koska valmisteveroista, ajoneuvoverosta ja polttoainemaksusta tehtyjen valitusten määrät ovat pieniä, valtiovarainministeriö katsoo, että olisi tarkoituksenmukaista säilyttää näiden valitusten käsittely keskitettynä. Missään tapauksessa edellä mainittuja valituksia ei tulisi hajauttaa kaikkiin alueellisiin hallinto-oikeuksiin, vaan korkeintaan kahteen.

Tulliasioissa sovelletaan laaja-alaista ja monimutkaista välittömästi sovellettavaa unionin lainsäädäntöä, jolla ei ole juuri liittymäkohtia muihin verolajeihin. Koska tulliasioissa kyse on hyvin erikoistuneesta oikeudenalasta, jossa valitusmäärät ovat suhteellisen pieniä, valtiovarainministeriö katsoo, että tullienkaan osalta ei ole perusteita muutoksenhaun hajauttamislle. Mikäli hajauttaminen kuitenkin katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi, ei tulliasioita tulisi hajauttaa kaikkiin alueellisiin hallinto-oikeuksiin, vaan korkeintaan kahteen.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan valitusten käsittelyn hajauttamisen kannalta on tärkeää, että riittävän resursoinnin ja jatkuvan koulutuksen avulla varmistetaan välillisen verotuksen erityisasiantuntemuksen kehittyminen ja sen ylläpitäminen kaikissa hallinto-oikeuksissa. Tärkeää on myös, että koulutusta järjestetään riittävän aikaisessa vaiheessa ennen uudistuksen käyttöönottoa. Välillistä verotusta koskevien valitusten mahdollista hajauttamista ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen kuin hallinto-oikeuksien verkoston mahdollinen uudistaminen on toteutettu.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan erityisosaamisen tarve arvonlisävero-oikeuden osalta puoltaa arvonlisäverovalitusten keskitettyä käsittelyä. Jos arvonlisäverovalitusten hajauttaminen kuitenkin katsottaisiin tuomioistuinlaitoksen kehittämisen kannalta muutoin perustelluksi, niitä ei tulisi hajauttaa kaikkiin alueellisiin hallinto-oikeuksiin, vaan korkeintaan kahteen. Tätä ratkaisua puoltaa myös arvonlisäverovalitusten melko pieni lukumäärä.

Hallituksen esityksessä 76/2012 ehdotetaan, kumottavaksi Verohallinnosta annetun lain 34 §, jonka mukaan Konserniverokeskuksen tekemistä verotuspäätöksistä valitetaan Helsingin hallinto-oikeudelle. Jatkossa toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyisi yritysten verotuksessa muutoksenhakua koskevien yleisten säännösten mukaisesti.

Samassa esityksessä ehdotetaan valituslupajärjestelmän laajentamista niihin Verohallinnon käsittelemiin veroasioihin, joissa muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei nykyisin ole luvanvaraista.

Lopuksi valtiovarainministeriö haluaa muistuttaa, että tullin organisaatiota ollaan parhaillaan uudistamassa siten, että Tullihallituksesta, sen alaisista viidestä tullipiiristä ja tullilaboratoriosta muodostetaan valtiovarainministeriön hallinnonalalle Tulli -niminen viranomainen, jonka toimialueena on koko maa. Tätä koskeva lakiesitys (laki Tullin hallinnosta) on hyväksytty 11.12.2012. Mikäli valmisteverotus- tai tulliasioita päädyttäisiin hajauttamaan useisiin, mutta ei kaikkiin hallinto-oikeuksiin, tulisi mietittäväksi, miten toimivaltainen hallinto-oikeus näissä asiaryhmissä määräytyisi.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt asiasta lausunnot Verohallinnolta, Tullihallitukselta sekä Liikenteen turvallisuusvirastolta. Lausunnot ovat tarvittaessa saatavissa valtiovarainministeriöstä.

3. *Kuntiin ja aluehallintoon liittyvä lainsäädäntö*

Lausuntopyynnön liiteluettelossa mainittuihin kuntia ja aluehallintoa koskeviin, alla mainittuihin lakeihin sisältyviä muutoksenhakujärjestelmiä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa. Tarvetta oikaisuvaatimus- ja valituslupajärjestelmän laajentamiseen mainittuihin lakeihin kuuluviin asioihin ei ole.

Kuntalaki (365/1995)

Valtiovarainministeriö toteaa, että kunnallisasioissa on kuntalaissa säädetty oikaisuvaatimusjärjestelmä laajasti käytössä. Lisäksi kuntalaissa säädetään kunnallisvalituksesta, jonka tarkoituksena toteuttaa on kunnallisen itsehallinnon periaatetta sekä kunnan jäsenten vaikutusmahdollisuuksia.

Kunnallinen muutoksenhakujärjestelmä on oma hallintovalituksesta poikkeava kokonaisuutensa. Parhaillaan on vireillä kuntalain kokonaisuudistus. Tässä yhteydessä pohditaan myös kunnallista muutoksenhakujärjestelmää ja sen mahdollisia muutostarpeita.

Kuntajakolaki (1689/2009)

Kuntajakolain 52 § ja 54 §:ssä säädetään muutoksenhausta kunnan viranomaisen päätökseen sekä 53 § ja 55 §:ssä muutoksenhausta valtioneuvoston ja ministeriön päätöksiin.

Kuntajakolain 52 §:n mukaan kuntajakoa koskevaan valtuuston päätökseen saa hakea muutosta kuntalaissa säädetyllä tavalla eli kunnallisvalituksella hallinto-oikeudella ja edelleen korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tarvetta järjestelmän muuttamiselle ei ole muun muassa tapausten vähäisyyden vuoksi.

Kuntajakolain 53 §:ssä säädetään muutoksenhausta kuntajaon muuttamista koskevaan valtioneuvoston tai ministeriön päätökseen. Muutosta valtioneuvoston ja ministeriön päätökseen saa hakea valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Näissä tapauksissa oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöönotolle ei ole tarvetta, koska asian käsittely uudestaan samassa instanssissa ei tuo lisäarvoa alkuperäiseen päätökseen nähden. Myöskään perustetta valituslupajärjestelmän käyttöönotolle ei ole, sillä riittävän oikeusturvan takaamiseksi käytössä on oltava vähintään yksi muutoksenhakutie. Lisäksi mahdollista valtioneuvoston ja ministeriön päätöksiä koskevan muutoksenhakujärjestelmän muuttamista ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella yksittäisen asian kohdalla, vaan kokonaisuutena, mikäli tarvetta ilmenee.

Kuntajakolain 54 §:ssä säädetään erityisestä valitusoikeudesta kunnan viranomaisen antamasta päätöksestä, joka on tehty kuntajaon muuttamista tarkoittavan valtioneuvoston tai ministeriön päätöksen jälkeen, mutta ennen kuntajaon muutoksen voimaantuloa. Päätöksestä valitetaan kunnallisvalituksella, mutta valituksen perusteena voi olla myös se, että kunnan viranomaisen päätös olisi kuntajaon muuttamista koskevien perusteiden tai kuntien yhdistymissopimuksen vastainen. Tarvetta muutoksenhakujärjestelmän muuttamiseen ei ole ei tältä osin. Lisäksi tapauksia on vähän.

Kuntajakolain 55 § 1 momentin mukainen muutoksenhakukielto kuntien yhteisen esityksen mukaiseen valtioneuvoston päätökseen kuntien yhdistymisestä on perusteltu, sillä kunnilla ei ole tässä tilanteessa muutoksenhakuinnostia. Muutosta ei yleensä voida hakea päätökseen, jota on oman vaatimuksen mukainen. Mainittu pykälän 2 momentin muutoksenhakukielto valtiovarainministeriön erityisen kuntajakoselvityksen määräämistä koskevasta päätöksestä perustuu siihen, että kyseessä valmisteluluontoinen asia. Kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä voi hakea muutosta myös tältä osin.

Laki neuvoa-antavissa kunnallisista kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä (656/1990)

Laissa neuvoa-antavissa kunnallisista kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä säädetään sen 13 §:ssä valituskielto kunnan keskusvaalilautakunnan vahvistamaan tulokseen. Tarvetta muutoksen ei ole asian neuvoa antavan luonteen vuoksi. Myös kuntalain 99 §:ssä säädetään valituskielto valtuuston päätöksiin toimittaa kunnallinen kansanäänestys.

Kunnallinen virkaehtosopimuslaki (669/1970)

Kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:ssä säädetään valituskielto virkaehtosopimuksilla määrättyihin palvelussuhteen ehtoihin niissä tapauksissa, joissa virkamiehellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Perustetta muutokselle ei ole, sillä työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia koskevat riidat.

Laki kunnallisesta viranhaltijasta (304/2003)

Kunnallisen viranhaltijalain 50 §:n mukaan työnantajan tekemiin päätöksiin haetaan muutosta kuntalain mukaisesti. Käytössä on siis kuntalain mahdollisuus oikaisuvaatimukseen sekä kunnallisvalitus. Kunnallisessa viranhaltijalaissa säädettyä muutoksenhakutietä ei tule muuttaa nykyisestä, ellei tarvetta ilmene kuntalain uudistamisen yhteydessä.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 64 §:ssä säädetään oikaisuvaatimusmenettelystä valtiovarainministeriön päätökseen, joka koskee valtionosuuden myöntämistä, verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta tai kotikuntakorvauksen perusosan euromäärää. Saman lain 65 §:ssä säädetään hallintolainkäyttölain mukaisesta valitusmenettelystä oikaisuvaatimukseen johdosta annettuun päätökseen. Valitustienä ministeriön päätökseen on valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli tarvetta ilmenee, on muutoksenhakujärjestelmää ministeriön päätöksiin tarkasteltava kokonaisuutena. Perustetta muutoksenhakujärjestelmän muuttamiseen ei ole, sillä valitusten määrä on vähäinen ja taloudelliset intressit ovat suuret.

Valtionosuusjärjestelmä on tarkoitus uudistaa osana kuntauudistuksen. Uudistuksen yhteydessä on mahdollista pohtia myös muutoksenhakujärjestelmää, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Uudistustyön alkuvaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista arvioida kunnan peruspalveluista annetun lain muutoksenhakujärjestelmää.

Kotikuntalaki (201/1994)

Kotikuntalain 16 ja 17 §:ssä säädetään asia- ja kirjoitusvirheen korjauksesta, joka koskee maistraatin väestötietojärjestelmään tekemää merkintää kotikunnasta, siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta tai väestökirjanpitokunnasta. Lain 18 §:ssä säädetään muutoksenhausta maistraatin ratkaisuun uhkasakkoa, ilmoitusrikemaksun määräämistä sekä kotikuntaa ja väestökirjanpitokuntaa koskevan merkinnän korjausta koskevassa asiassa. Lain 19 §:ssä säädetään muutoksenhausta hallinto-oikeuden kotikuntalain nojalla antamaan päätökseen sekä muutoksenhakukiellosta eräissä tapauksessa.

Maistraatin ratkaisuun saa 18 §:n mukaan hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Kirjoitusvirheen korjausta koskevaan maistraatin ratkaisuun, jolla ei ole hyväksytty virheen korjausta koskevaa vaatimusta, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhakumahdollisuutta on tässä tapauksessa katsottu tarpeelliseksi rajoittaa, koska kirjoitusvirheenä voidaan korjata vain kiistaton virhe.

Hallinto-oikeuden 18 §:n nojalla antamaan päätökseen saa lain 19 §:n mukaan hakea muutosta valittamalla siitä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kotikunnassa olevaa asuinpaikkaa koskevalta osalta ei hallinto-oikeuden päätökseen saa kuitenkaan hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhakukiello johtuu siitä, että henkilöllä ei ole tällaisissa tapauksissa oikeussuojan tarvetta, koska kotikunnan alueen sisällä tapahtuneilla asuinpaikkaa koskevilla muutoksilla ei ole sellaisia oikeusvaikutuksia kuin henkilön muuttaessa kunnasta toiseen. Nykyistä sääntelyä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa edellä mainituista syistä.

Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (661/2009)

Väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 75 §:ssä säädetään oikaisuvaatimusmenettelystä ja 76 §:ssä hallintolain mukaisesta valitusmenettelystä oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, jonka oikeutta, etuutta tai velvollisuutta tämän lain nojalla tehty rekisterimerkintä tai tiedon luovuttamista koskeva päätös tai ratkaisu välittömästi koskee. Oikaisua haetaan Väestörekisterikeskukselta, jos virasto on tehnyt sen kohteena olevan rekisterimerkinnän tai tiedon luovuttamista koskevan päätöksen tai ratkaisun. Muissa lain soveltamisalaan kuuluvissa rekisterimerkintää koskevissa asioissa oikaisuvaatimusta haetaan henkilön kotikunnan maistraatilta ja tiedon luovutuspäätöstä tai -ratkaisua koskevissa asioissa päätöksen tai ratkaisun tehneeltä maistraatilta. Nykyistä sääntelyä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa, koska valitusten määrä korkeimpaan hallinto-oikeuteen on ollut näissä tapauksissa suhteellisen vähäinen.

Laki aluehallintovirastoista (896/2009)

Aluehallintovirastoista annetun lain 23 §:ssä säädetään muutoksenhakuoikeudesta aluehallintoviraston päätöksiin. Aluehallintoviraston antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muutoksenhausta säädetä muualla lainsäädännössä toisin. Muutoksenhakuoikeutta ei ole rajoitettu, vaan mahdolliset rajoitukset määräytyvät aluehallintoviraston tehtäviä koskevan erityislainsäädännön mukaisesti. Nykyistä säännöstä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa, vaan mahdollisten oikaisuvaatimusmenettelyjen ja valituslupakieltojen käyttöönotosta tulisi tarvittaessa säätää asianomaisessa aluehallintovirastojen tehtäviä koskevassa erityislainsäädännössä.

Valtioneuvoston päätös maakunnista (799/2009)

Maakunnista annetun valtioneuvoston päätöksen 4 §:ssä säädetään muutoksenhakuoikeudesta korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Päätös on annettu maakuntajakolain (159/1997) 1 §:n 2 momentin nojalla. Nykyistä sääntelyä ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista muuttaa.

Lakiluettelossa mainitusta laeista kotikuntalaki, kunnallinen virkaehtosopimuslaki, kuntalaki, laki kunnallisesta viranhaltijasta sekä laki neuvoa antavista kunnallisista kansanäänestyksistä kuuluvat valtiovarainministeriön toimialaan. Laki kunnan talouden vakauttamisesta on kumottu. Kainuun hallintokokeilu päättyy vuoden 2012 lopussa.

4. Rahoitusmarkkinoihin liittyvä lainsäädäntö

Rahoitusmarkkinoita koskevan lainsäädännön osalta valtiovarainministeriö on arvioinut seuraavia toimialansa lakeja ja lakiehdotuksia, jotka ovat sisältyneet hallituksen esitykseen arvopaperimarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi (HE 32/2012):

1. Laki Finanssivalvonnasta (HE 32/2012 / 7. lakiehdotus, laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta)
2. Arvopaperimarkkinalaki (HE 32/2012 / 1. lakiehdotus)
3. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (HE 32/2012 / 3. lakiehdotus)
4. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (HE 32/2012 / 4. lakiehdotus)
5. Sijoituspalvelulaki (HE 32/2012 / 2. lakiehdotus)

6. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta
7. Kiinteistörahastolaki
8. Laki luottolaitostoiminnasta
9. Laki panttilainauslaitoksista
10. Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä
11. Laki talletuspankkien yhteenliittymästä
12. Laki valtion vakuusrahastosta
13. Maksulaitoslaki
14. Sijoitusrahastolaki
15. Laki Suomen Pankista
16. Laki Suomen Pankin virkamiehistä

Oikeusministeriön kysymys: Mihin OM:n taulukossa mainittuihin lakeihin sisältyvistä asioista, joissa ei tällä hetkellä ole käytössä oikaisuvaatimusjärjestelmää, järjestelmää ei tulisi laajentaa?

Oikaisumenettelystä säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (9 §) ja kiinteistörahastolaissa (18 e §) ja siitä on ehdotettu säädettäväksi edellä mainitussa ehdotuksessa sijoituspalvelulaiksi (11 luvun 24 §). Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan oikaisuvaatimusjärjestelmää ei tulisi laajentaa muihin edellä mainittuihin lakeihin sisältyviin asioihin.

Oikeusministeriön kysymys: Missä asioissa valitukseen sidottua oikaisua ei olisi perusteltua muuttaa oikaisuvaatimussäntelyksi?

Edellä mainituissa laeissa ei ole säädetty valitukseen sidottua oikaisusta.

Oikeusministeriön kysymys: Mihin taulukossa mainittuihin lakeihin sisältyvistä asioista, joissa tällä hetkellä on voimassa rajoituksen muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, valituslupajärjestelmää ei tulisi laajentaa?

Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:ssä, joka koskee muutoksenhakua Finanssivalvonnan päätökseen valvontamaksusta, säädetään oikaisumenettelystä muutoksenhaun ensiasteena ja valitusluvasta. Valtiovarainministeriö pitää perusteltuna valituslupajärjestelmän laajentamista myös muihin sellaisiin asioihin, joissa oikaisumenettely on käytössä muutoksenhaun ensiasteena. Oikaisumenettely on käytössä kiinteistörahastolaissa säädettyssä kiinteistönarvioitsijakoetta koskevassa muutoksenhaussa. Oikaisumenettelystä ehdotetaan säädettäväksi nykyistä vastaavasti sijoituspalvelulaissa sijoittajien korvausrahaston päätöstä koskevassa muutoksenhaussa.

Valituslupajärjestelmää ei tulisi laajentaa muihin asioihin edellä mainituissa laeissa eikä myöskään muihin valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan lakeihin sisältyviin asioihin.

Finanssivalvonnan antamat päätökset ovat usein oikeudellisesti vaativia ja niissä on hakijan kannalta kysymys huomattavista taloudellisista eduista. Valvottavalla on tarve saada itselleen vastainen päätös nopeasti muutoksenhakuelimen arvioitavaksi. Muutoksenhakuoikeuden rajoittaminen valituslupamenettelyllä ei olisi valvottavan oikeusturvan toteutumisen kannalta perusteltua. Valituslupamenettely ei myöskään pienentäisi korkeimman hallinto-oikeuden työmäärää käytännössä lainkaan.

Valtiovarainministeriön päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten valituslupamenettely ei ole mahdollinen.

Oikeusministeriön kysymys: Missä asioissa jatkomuutoksenhakukielto voisi olla perusteltua muuttaa valituslupasääntelyksi?

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan laeissa ei säädetä jatkomuutoksenhakukielloista.

Oikeusministeriön kysymys: Missä asioissa nykyisin yhteen hallinto-oikeuteen keskitettyjä asioita ei tulisi hajauttaa tai niitä ei tulisi hajauttaa ainakaan kaikkiin hallinto-oikeuksiin?

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan laeissa muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätöksestä on pääsääntöisesti Helsingin hallinto-oikeuteen. Finanssivalvonnan päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyä ei tulisi hajauttaa Helsingin hallinto-oikeudesta muihin hallinto-oikeuksiin. Tähän on useita syitä. Ensinnäkin muutoksenhaut saattavat usein koskea sellaisia Finanssivalvonnan antamia päätöksiä, joissa oikeudellisten seikkojen ja taloudellisten vaikutusten arviointi on huomattavan haasteellista. Tämä puoltaa asiantuntemuksen keskittämistä yhteen hallinto-oikeuteen. Toiseksi Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla erittäin harvoin, jolloin muutoksenhaun keskittäminen ei aiheuta olennaisia tarpeita lisävoimavarojen saamiseksi. Kolmanneksi myös finanssialan toimijat ja organisaatiot ovat keskittyneet Helsingin hallinto-oikeuden tuomiopiirin alueelle. Finanssivalvonnan lisäksi huomattavalla osalla Finanssivalvonnan valvottavista on kotipaikka tai päätoimipaikka Helsingissä tai muualla pääkaupunkiseudulla.

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan lakeja koskevat ehdotukset ja yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tarkemmin lausunnon liitteessä.

5. *Valtiontalouteen liittyvä lainsäädäntö*

Laki julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista (467/1999)

Lain 22 § sisältää säännökset oikaisuvaatimusmenettelystä sekä sallituista oikaisuvaatimus- ja valitusperusteista. Valitusasioiden käsittely on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Valtiovarainministeriön mukaan näitä säännöksiä ei ole tarpeen muuttaa. Valituksia lautakunnan päätöksistä tehdään myös hyvin vähän.

Valtionavustuslaki (688/2001)

Lain 34.1 § sisältää säännökset oikaisuvaatimuksesta. Lain 34.2 §:n mukaan oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valtiovarainministeriön mukaan lain sallima valitusoikeus olisi mahdollista rajoittaa vain laillisuusperusteella tehtäviin valituksiin, minkä lisäksi jatkovalitusoikeutta voitaisiin rajoittaa valitusluvalla.

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Lain 11 b § (961/1998) sisältää julkisoikeudellisia suoritteita koskevat oikaisuvaatimus- ja valitussäännökset. Säännöksen mukaan oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta [hallinto-oikeudelta], jonka tuomiopiirissä maksun määrännyt viranomainen sijaitsee. Hal-

linto-oikeuden päätöksestä ei saa hakea muutosta valittamalla. Valtiovarainministeriön mielestä jatkovalituskielto tulisi lähtökohtaisesti säilyttää.

6. Valtiovarainministeriön lausunnon mahdollinen täydennys

Valtiovarainministeriö varaa mahdollisuuden täydentää lausuntoaan eräiden lakien osalta tammikuun alkupuolen aikana.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Raimo Sailas

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

LIITE	Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan lakeja koskevat yksityiskohtaiset ehdotukset ja perustelut
TIEDOKSI	Valtiovarainministeriön osastot ja yksiköt

LIITE**Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston toimialan lakeja koskevat yksityiskohtaiset ehdotukset ja perustelut**

Oikaisuvaatimus- ja valituslupajärjestelmän laajentaminen sekä asioiden hajauttaminen yhtä useampaan hallinto-oikeuteen / RMO lausunto VM/689/00.00.05/2012

1. Laki Finanssivalvonnasta (ks. HE 32/2012 / 7. lakiehdotus; laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai muualla laissa toisin säädetä. Finanssivalvonnan 38—41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40 ja 41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden tai markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen tai jolla markkinaoikeus on hylännyt Finanssivalvonnan esityksen seuraamusmaksun määräämisestä. Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä. Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:*Yleistä*

Finanssivalvonta valvoo finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädetään Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista ja 4 luvussa Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä hallinnollisista seuraamuksista. Erityislainsäädäntöön, kuten alla mainittuihin arvopaperimarkkinalakiin, rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annettuun lakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin ja mm. luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sisältyy lisäksi Finanssivalvonnalle annettuja lukuisia tehtäviä, joiden yhteydessä Finanssivalvonta antaa valvottavia ja muita finanssimarkkinoilla toimivia koskevia päätöksiä.

Oikaisuvaatimusmenettely

Oikaisuvaatimusmenettelyä sovelletaan Finanssivalvontaan, kun se määrää valvontamaksuja (jäljempänä Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §) ja toimenpidemaksuja (Finanssivalvonnasta annetun lain 68 § 2 mom. ja valtion maksuperustelain 11 b §). Ainakaan valtiovarainministeriön (VM) valmisteluvastuulla olevat lait eivät sisällä Finanssivalvonnalle sellaisia muita tehtäviä, joita voitaisiin pitää ns. massapäätöksinä tai usein toistuvina samankaltaisina teknisinä päätöksinä. Tyypillisesti Finanssivalvonnan päätökset vaativat perinpohjaista valmistelua, monipuolista oikeudellista harkintaa ja taloudellisten seurannaisvaikutusten huomioon ottamista. Tällaisia päätöksiä ovat esimerkiksi toimiluvan antaminen luottolaitokselle, asiamiehen asettaminen valvomaan toimilupavalvottavan toimintaa tai valvottavan velvoittaminen korjaamaan Finanssivalvonnan havaitsema lainvastainen menettely.

Finanssivalvonnan antamista päätöksistä valitetaan erittäin harvoin. Esimerkiksi vuonna 2010 Finanssivalvonta antoi 511 päätöstä. Samana vuonna tehtiin vain 5 valitusta hallinto-oikeudelle Finanssivalvonnan antamista päätöksistä.

Edellä mainituista syistä oikaisuvaatimusmenettelyn laajentaminen koskemaan Finanssivalvonnan antamia päätöksiä ei ole tarkoituksenmukaista. Oikaisuvaatimusmenettelyn laajentaminen ei myöskään vähentäisi hallintotuomioistuinten työmäärää käytännössä lainkaan.

Valituslupamenettely

Finanssivalvonnan antamat päätökset ovat usein oikeudellisesti vaativia ja, niiden kohteena olevan valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan kannalta, taloudellisesti merkittäviä. Valvottavalla on tarve saada sille vastainen päätös nopeasti muutoksenhakuelimen arvioitavaksi. Monessa tapauksessa tämä on myös yleisen edun kannalta tarpeen.

Koska Finanssivalvonnan päätökset eivät käytännössä juuri koskaan ole valvottavalle vähämerkityksisiä, muutoksenhakuoikeuden rajoittaminen valituslupamenettelyllä ei olisi valvottavan oikeusturvan toteutumisen kannalta perusteltua. Valituslupamenettely ei myöskään pienentäisi korkeimman hallinto-oikeuden työmäärää käytännössä lainkaan.

Valitusten käsittelyn keskittäminen Helsingin hallinto-oikeuteen

Finanssivalvonnan antamista päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyä ei tulisi hajauttaa Helsingin hallinto-oikeudesta muihin hallinto-oikeuksiin. Tähän on useita syitä. Ensinnäkin muutoksenhaut saattavat usein koskea sellaisia Finanssivalvonnan antamia päätöksiä, joissa oikeudellisten seikkojen ja taloudellisten vaikutusten arviointi on huomattavan haasteellista. Tämä puoltaa asiantuntemuksen keskittämistä yhteen hallinto-oikeuteen. Toiseksi Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla erittäin harvoin, jolloin muutoksenhaun keskittäminen ei aiheuta olennaisia tarpeita lisävoimavarojen saamiseksi. Kolmanneksi myös finanssialan toimijat ja organisaatiot ovat keskittyneet Helsingin hallinto-oikeuden tuomiopiiriin alueelle. Finanssivalvonnan lisäksi huomattavalla osalla Finanssivalvonnan valvottavista on kotipaikka tai päätoimipaikka Helsingissä tai muualla pääkaupunkiseudulla.

Muita seikkoja

Edellä sanotusta huolimatta on Finanssivalvonnan toimintaa koskevien eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä aiheellista arvioida, sisältyykö hankkeen piiriin sellaisia Finanssivalvonnalle annettavia pää-

töksentekovaltuuksia, että päätökset olisi saatettava oikaisuvaatimusmenettelyn piiriin taikka että niiden kohdalla olisi säädettävä valituslupamenettelystä.

2. Arvopaperimarkkinalaki (ks. HE 32/2012 / 1. lakiehdotus)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 luku

Muutoksenhaku ja rangaistukset

1 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996) ja Finanssivalvonasta annetun lain 73 §:ssä. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä.	Ei tarvetta muutoksiin
--	-------------------------------

Perustelu:

Ks. mitä edellä Finanssivalvonasta annetun lain yhteydessä on sanottu.

3. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (ks. HE 32/2012 / 3. lakiehdotus)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Muutoksenhausta valtiovarainministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Jos 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua päätöstä pörssi-toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan toimiluvan myöntämisestä tai 24 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä pörssin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemi-	Ei tarvetta muutoksiin
--	-------------------------------

sestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.	
---	--

Perustelu:

- pörssiä koskevat päätökset valmistellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan ministeriössä huolellisesti eikä oikaisuvaatimus tuo mitään olennaista uutta päätöksen harkintaan. Yleensä ministeriö pyytää asian valmistelun yhteydessä lausunnon Finanssivalvonnalta ja Suomen Pankilta. Päätöksiin pääsääntöisesti liittyy laajaa ja monipuolista oikeudellisten ja taloudellisten seikkojen arviointia.
- päätöksiä tehdään harvoin
- 2 momentissa tarkoitettu erityinen valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei ministeriö ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta ministeriölle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- oikaisuvaatimusmenettely ei muutoinkaan sovellu ministeriön päätöksiin, jotka eivät ole luonteeltaan ns. massapäätöksiä taikka teknisiä tai muutoin rutiiniluonteisia päätöksiä
- asianosaisella on tarve saada nopeasti asiassa tuomioistuimen ratkaisu
- ministeriön päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten valituslupamenettely ei ole mahdollinen
- vaikka valitus säädettäisiin tehtäväksi hallinto-oikeudelle, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa, koska kysymyksessä on yleensä oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja usein myös merkittävät taloudelliset näkökohdat.

2 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä 2 luvun 25 ja 28—32 §:ssä, 4 luvun 5, 7 ja 8 §:ssä sekä 5 luvun 6 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä. Arvopaperin liikkeeseenlaskija ja pörssi saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 2 luvun 28 §:n 7 momentin ja 29 §:n 2 momentin mukaisesti Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saatetussa asiassa. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa pörssilistalta poistettavaksi päätettyjä tai niihin oikeuttavia arvopapereita, saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 2 luvun 29 §:ssä 2 momentissa tarkoitettussa asiassa.	Ei tarvetta muutoksiin
--	--------------------------------------

Perustelu:

Ks. mitä edellä Finanssivalvonnasta annetun lain yhteydessä on sanottu.

4. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (ks. HE 32/2012 / 4. lakiehdotus)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

Erinäiset säännökset

5 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Muutoksenhausta valtiovarainministeriön tämän lain perusteella antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Jos 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua päätöstä arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämisestä, 2 luvun 23 §:ssä tarkoitettua päätöstä arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamisesta, 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua päätöstä selvitysyhteisön toimiluvan myöntämisestä, 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettua päätöstä selvitysyhteisön sääntöjen vahvistamisesta taikka 4 luvun 1 tai 4 §:ssä tarkoitettua päätöstä ulkomaisen selvitysyhteisön luvan myöntämisestä ei ole annettu niiden antamiselle säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:

- arvopaperikeskusta ja selvitysyhteisöä koskevat päätökset valmistellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan ministeriössä huolellisesti eikä oikaisuvaatimus tuo mitään olennaista uutta päätöksen harkintaan. Yleensä ministeriö pyytää asian valmistelun yhteydessä lausunnon Finanssivalvonnalta ja Suomen Pankilta. Päätöksiin pääsääntöisesti liittyy laajaa ja monipuolista oikeudellisten ja taloudellisten seikkojen arviointia.
- päätöksiä tehdään harvoin
- 2 momentissa tarkoitettu erityinen valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei ministeriö ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta ministeriölle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- oikaisuvaatimusmenettely ei muutoinkaan sovellu ministeriön päätöksiin, jotka eivät ole luonteeltaan ns. massapäätöksiä taikka teknisiä tai muutoin rutiiniluonteisia päätöksiä
- asianosaisella on tarve saada nopeasti asiassa tuomioistuimen ratkaisu

- ministeriön päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten valituslupamenettely ei ole mahdollinen
- vaikka valitus säädettäisiin tehtäväksi hallinto-oikeudelle, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa, koska kysymyksessä on yleensä oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja usein myös merkittävät taloudelliset näkökohdat.

6 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.	Ei tarvetta muutoksiin
---	-------------------------------

Perustelu:

Ks. mitä edellä Finanssivalvonnasta annetun lain yhteydessä on sanottu.

5. Laki sijoituspalvelulain 11 luvun 24 §:n muuttamisesta (ks. HE 32/2012 / 2. lakiehdotus)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalvelulain (/) 11 luvun 24 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

24 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.	Sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.
Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.	Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.
	<i>Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan antamaa päätöstä oikaisuvaatimuksen johdosta, saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i>

Yksityiskohtainen perustelu:

24 §. *Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin säännökset valitusluvasta. Pykälän uuden 3 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Tätä voidaan pitää perusteltuna, koska asianosaisella on ensi vaiheessa käytössään oikaisumenettely.

6. Sijoituspalvelulaki (ks. HE 32/2012 / 2. lakiehdotus)**3 luku**

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luottavuus

2 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallinto-lainkäyttölaissa (586/1996). Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut sekä ne 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta. Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei Finanssivalvonta ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta Finanssivalvonnalle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja yleensä ainakin hakijan kannalta merkittävät taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa.

7. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan tässä laissa tarkoitettuun päätökseen määrätä valvontamaksu haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Finanssivalvonnalle 14 päivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonnan päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi. Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu ei saa hakea muutosta valittamalla. Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:

Lain 12 §:ään ei ole tarvetta tehdä muutoksia, koska pykälä sisältää jo säännökset kysymyksessä olevien massaluonteisten päätösten oikaisumenettelystä sekä valitusluvasta.

8. Laki kiinteistörahastolain 18 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 18 e §, sellaisena kuin se on laissa 651/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 e §

Oikaisun ja muutoksen hakeminen kiinteistönarvointilautakunnan päätökseen

Kiinteistönarvioitsijakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kiinteistönarviointilautakunnalta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus. Kiinteistönarviointilautakunnan oikaisuvaatimusasiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.	Kiinteistönarvioitsijakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kiinteistönarviointilautakunnalta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus. Kiinteistönarviointilautakunnan oikaisuvaatimusasiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. <i>Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee kiinteistönarviointilautakunnan päätöstä oikaisuvaatimuksen johdosta, saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i>
--	--

Yksityiskohtainen perustelu:

18 e §. *Oikaisun ja muutoksen hakeminen kiinteistönarviointilautakunnan päätökseen.* Pykälään lisätsiisiin säännökset valitusluvasta. Pykälän uuden 3 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Tätä voidaan pitää perusteltuna, koska asianosaisella on ensi vaiheessa käytössään oikaisumenettely.

9. Laki luottolaitostoiminnasta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

Toimilupapäätös

Rahoitustarkastuksen on annettava luottolaitoksen toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa-an luottolaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen luottolaitoksen hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja. Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään, kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettujen valituksen tekemisestä ja käsitelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.	
--	--

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei Finanssivalvonta ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta Finanssivalvonalle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja yleensä huomattavat taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa.

Huomautus:

Lakia seuraavan kerran muutettaessa pykälän 3 momenttiin on tarpeen lisätä viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ään (ks. edellä arvopaperimarkkinalain 18 luvun 1 §, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 9 luvun 2 §:n 1 momentti ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §).

166 i §

Muutoksenhaku päätöksestä keskeyttää väliaikaisesti kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminta

Edellä 166 h §:ssä tarkoitettuun Finanssivalvonnan tekemään keskeytyspäätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Muutoksenhausta on muuten voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- asianosaisella on tarve saada nopeasti asiassa tuomioistuimen ratkaisu
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja huomattavat taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa

10. Laki panttilainauslaitoksista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 luku

Muutoksenhaku ja rangaistukset

1 §

Muutoksenhaku

Muutoksen hakemisesta tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Tässä laissa tarkoitettua päätöstä toimiluvan peruuttamisesta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.	
--	--

Yleistä:

Panttilainauslaitokset eivät enää ole Finanssivalvonnan valvottavia. Asianomaisena viranomaisena toimii nykyisin aluehallintovirasto. Tästä syystä VM suosittelee, että oikeusministeriö keskustelisi työ ja elinkeinoministeriön kanssa siitä, soveltuuko oikaisuvaatimus- tai valituslupamenettely aluehallintoviraston päätöksiin.

11. Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Keskeytyspäätös

Valtiovarainministeriön on ennen 3 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava rahoitustarkastusta ja Suomen Pankkia sekä päätöksen kohteena olevaa pankkia, jos se voi tapahtua vaarantamatta keskeytyspäätöksen tarkoitusta. Keskeytyspäätöksestä on käytävä ilmi kellon aika, jolloin päätös on annettu sekä päätöksen voimassa-oloaika. Valtiovarainministeriön tekemään keskeytyspäätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttö-	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

laissa (586/1996) säädetään.	
Keskeytyspäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.	

Perustelu:

- päätös valmistellaan ja sen vaikutukset arvioidaan ministeriössä erittäin huolellisesti eikä oikeasuvaatimus tuo mitään olennaista uutta päätöksen harkintaan. Kuten laista ilmenee, ministeriön on ennen päätöksen tekemistä kuultava Finanssivalvontaa ja Suomen Pankkia.
- tällaisia päätöksiä tehdään äärimmäisen harvoin
- asianosaisella on tarve saada nopeasti asiassa tuomioistuimen ratkaisu
- ministeriön päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten valituslupamenettely ei ole mahdollinen
- vaikka valitus säädettäisiin tehtäväksi hallinto-oikeudelle, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa, koska kysymyksessä on finanssimarkkinoiden vakaus, oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja huomattavat taloudelliset edut

12. Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Toimilupapäätös

Finanssivalvonnan on annettava toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan keskusyhteisön toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen keskusyhteisön hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja. Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antami-	Ei tarvetta muutoksiin.
---	---------------------------------------

sesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemiseen ja käsitteilyyn sovelletaan muilta osin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 73 §:ää.

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei Finanssivalvonta ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta Finanssivalvonnalle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja huomattavat taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa

13. Laki valtion vakuusrahastosta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 b §

Tuen kohteena olevan yhteisön osakkeiden, pääomalainojen ja liiketoiminnan lunastaminen

Edellä 12 a §:ssä tarkoitettua tukiehdon soveltamisen sijasta tuen kohteena olevan Suomessa toimiluvan saaneen osakeyhtiömuotoisen pankin tai sen suomalaisen omistusyhteisön osakkeet voidaan valtioneuvoston päätöksellä lunastaa täyttä korvausta vastaan rahastolle tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitettulle yhtiölle. Täytenä korvauksena pidetään osakkeelle arvioitua käypää arvoa sen jälkeen, kun pankin vahvistetun taaseen osoittamat tappiot ja niiden lisäksi lunastusvuoden ja kolmen sitä seuraavan vuoden arvioidut tappiot on katettu osakepääomaa alentamalla. Arvion tulevista tappioista tulee perustua luotettavaan selvitykseen pankin luottokannan ja muiden sijoitusten riskipitoisuudesta sekä perusteltuun näkemykseen tappioiden todennäköisyydestä ja ajoittumisesta. Arvioitujen tappioiden selvittämiseksi pankissa on suoritettava 14 a §:ssä tarkoitettu erityistarkastus. Osakkeiden lunastusmenettelyyn sovelletaan muutoin soveltuvien osin, mitä osakeyhtiölain (624/2006) 18 luvun 2—11 §:ssä säädetään. Rahaston ei tarvitse asettaa lunastushinnan maksamiselle mainitun 18 luvun 6 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Mitä 1 momentissa säädetään osakkeista, sovel-

Ei tarvetta muutoksiin

letaan vastaavasti pääomalainoihin.

Jos Suomessa toimiluvan saanut pankki ei ole osakeyhtiö, sen liiketoiminta voidaan lunastaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Liiketoiminnan käypä arvo arvioidaan tällöin siten kuin 1 momentissa säädetään osakkeen käyvän arvon arvioimisesta.

Säästöpankki, jonka liiketoiminta on lunastettu 3 momentin mukaisesti, voidaan muuttaa säätiöksi siten kuin siitä säädetään säästöpankkilain 92 §:n 2 ja 3 momentissa.

Jos tuen kohteena on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, tuen ehdoksi on asetettava, että valtiovarainministeriöllä on oikeus nimetä tuen kohteena olevan yhteisön hallituksen jäsenen enemmistö tai että valtiolle voidaan muulla tavalla turvata riittävä määräysvalta tuen kohteena olevassa yhteisössä.

Tässä pykälässä tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydetävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Päätöksen edellytyksenä on, että valtion etu ei ole riittävästi turvattavissa 12 a §:n mukaisella tukiehdolla. Jos päätös koskee osakkeiden lunastamista, edellytyksenä on lisäksi, että osakkeen- tai osuudenomistajien yhdenvertaisuutta ei loukata ilman painavaa syytä. Valtioneuvoston päätökseen, siltä osin kuin se koskee lunastusoikeuden olemassaoloa, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Perustelu:

- päätös valmistellaan ja sen vaikutukset arvioidaan valtioneuvostossa / ministeriössä erittäin huolellisesti eikä oikaisuvaatimus tuo mitään olennaista uutta päätöksen harkintaan. Kuten laista ilmenee, Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta pyydetään lausunto ennen päätöksen antamista.
- tällaisia päätöksiä tehdään äärimmäisen harvoin
- asianosaisella on tarve saada nopeasti asiassa tuomioistuimen ratkaisu
- valtioneuvoston päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten valituslupamenettely ei ole mahdollinen
- vaikka valitus vastoin ministeriön käsitystä säädettäisiin tehtäväksi hallinto-oikeudelle, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa, koska kysymyksessä on finanssimarkkinoiden vakaus, oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja huomattavat taloudelliset edut

14. Maksulaitoslaki

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Toimilupapäätös

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimiluvassa on mainittava ne maksupalvelut, joita maksulaitoksella on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen maksulaitoksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen maksulaitokselle sallittujen palvelujen osalta. Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös annetaan valituksen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsittelystä muutoin säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei Finanssivalvonta ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta Finanssivalvonalle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja ainakin hakijan kannalta merkittävät taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa.

Huomautus:

Lakia seuraavan kerran muutettaessa pykälän 3 momenttiin on tarpeen lisätä viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ään (ks. edellä arvopaperimarkkinalain 18 luvun 1 §, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 9 luvun 2 §:n 1 momentti ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §).

15. Sijoitusrahastolaki

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 b §

Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämainaisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä. Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä	Ei tarvetta muutoksiin
---	--------------------------------------

on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos rahastoyhtiö hakee toimilupaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Rahastoyhtiö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, kun rahastoyhtiö on rekisteröity. Rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.	
---	--

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- ks. Finanssivalvonnasta annetun lain kohdalla edellä esitetyt yleiset perustelut Finanssivalvonnan valvontatoiminnassaan antamista päätöksistä
- valitusmenettely koskee sitä poikkeuksellista tilannetta, ettei Finanssivalvonta ole tehnyt päätöstä määräajassa. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta Finanssivalvonnalle itselleen, vaan mahdollisuus tehdä valitus hallinto-oikeudelle on perusteltua.
- kun kysymyksessä on oikeus elinkeinon harjoittamiseen ja ainakin hakijan kannalta merkittävät taloudelliset edut, valituslupamenettely ei ole riittävästi perusteltavissa.

Huomautus:

Sijoitusrahastolakia seuraavan kerran muutettaessa pykälän 2momenttiin on tarpeen lisätä viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ään (ks. edellä arvopaperimarkkinalain 18 luvun 1 §, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 9 luvun 2 §:n 1 momentti ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §).

Mitä edellä todetaan sijoitusrahastolain 5 b §:stä koskee vastaavasti lain 9 a §:ää, jossa säädetään säilytysyhteisön toimiluvasta.

16. Laki Suomen Pankista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Oikeus saada tietoja maksutasetilastointia varten

Jokaisen on annettava Suomen Pankille maksutasetilastointia varten sen antamien ohjeiden mukaisesti tiedot seuraavista toimistaan: 1) maksut ulkomaille ja ulkomailta; 2) saamiset ulkomailta, muut ulkomailla olevat	Ei tarvetta muutoksiin
--	--------------------------------------

varat sekä velat ulkomaille; 3) muista toimista, jotka muuttavat tai saattavat muuttaa saamisia ulkomailta tai velkoja ulkomaille. Suomen Pankki voi uhkasakolla velvoittaa antamaan 1 momentissa tarkoitettut tiedot. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Suomen Pankki. Edellä 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestä saadaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön, jollei valitusviranomainen toisin määrää.	
---	--

Perustelu:

Ei tarvetta muutoksiin:

- oikaisuvaatimusmenettely ei ole tarkoituksenmukainen, koska uhkasakkopäätöksestä tulisi nopeasti saada tuomioistuimen ratkaisu.
- valituslupajärjestelmä ei sovellu, koska Suomen Pankin päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen

17. Laki Suomen Pankin virkamiehistä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

56 §

Virkamies ei saa valittamalla hakea muutosta 40 §:ssä tarkoitettussa asiassa taikka saattaa sitä oikaisuvaatimuksin käsiteltäväksi, jos hänellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.	Ei tarvetta muutoksiin
--	--------------------------------------

Perustelu:

Ei syytä muutoksiin, koska kysymyksessä on työtuomioistuimessa käsiteltävä asia.